

Spredte Bemærkninger om københavnske Solsorte.

Af E. FRIIS.

Det fremføres endog i ornithologiske Kredse som sjældent og bemærkelsesværdigt, at Solsorte benytter samme Rede til to Kuld; at dette ikke er Tilfældet søges vist i nedenstaaende.

For at kunne belyse Sagen saa stærkt, at et paalideligt Skøn kan dannes, kræves et stort Redemateriale, og det vilde derfor være af Interesse, om der findes Medlemmer, der sidder inde med gennem Aar førte Optegnelser, der maaske kunde supplere det følgende Talmateriale.

Jeg har i en Aarrække ført nøjagtig Fortegnelse over alle fundne Reder. Det undersøgte Omraade er inddelt i bestemt afgrænsede Lokalteter, hvorved naas, at de forskellige Aars Resultater kan sammenlignes.

Det benyttede Materiale stammer fra København, og er fra Aaret 1939; det er saaledes kun en Del af dette Aars Optegnelser, men er skilt ud, fordi det ikke har været overkommeligt at følge de øvrige Reder saa nøje, at de har Værdi i denne Forbindelse.

I Aaret 1939 har jeg ringmærket 341 Solsorte (heraf 1 gl.), 114 Sangdrosler og 144 Stæreunger; de to sidstnævnte Arter har ganske vist intet at gøre med selve Emnet, men tages dog med for Slægtskabets og Sammenligningens Skyld.

107 Kuld Solsorte indeholdt med fuldt Kuld	345 Unger =
	3,22 Unge pr. Kuld
26 „ Drosler „ „ „ „	114 Unger =
	4,38 Unge pr. Kuld
31 „ Stære „ „ „ „	144 Unger =
	4,65 Unge pr. Kuld

Kuldene var efter Antal Unger fordelt saaledes:

	1 Unger	2 Unger	3 Unger	4 Unger	5 Unger	6 Unger
Solsort...	8	17	38	31	13	-
Drossel...	-	4	-	6	14	2
Stær....	2	-	5	3	11	10

I Aaret 1940 forekom 1 Solsortrede med 6 Unger, Reden blev helt fladtrykt, og Ungerne fyldte saa meget, at de maatte tage Grene udenfor til Hjælp.

I de her behandlede Lokalteter fandtes i 1939 130 Solsortreder; heraf blev 64 ødelagt, tilbage bliver da 66 Reder, i hvilke der blev udruget og ringmærket 82 Kuld Unger; dette forklares saaledes, at samme Rede i 14 Tilfælde blev benyttet til to Kuld Unger, og af disse 14 Reder var der endda 2, der benyttedes til endnu et Kuld.

Det er vel overflødigt at bemærke, at den Omstændighed, at der paa et bestemt Omraade paa en Sommer findes 130 Solsortreder, ikke maa udlægges saaledes, at der findes 130 Par voksne Solsorte, idet et Solsortpar normalt udruger 2 à 3 Kuld Unger paa en Sommer, og forsaavidt det ikke er for sent paa Aaret bygger en ny Rede, saafremt deres Rede bliver ødelagt.

Solsortene er saa kloge, at de ikke for anden Gang benytter en Rede, de tidligere har haft Uheld med; dette har den kedelige Følge, at man ikke kan benytte Antallet af fundne Reder ved Beregningen af Forholdet mellem det Antal Par, der benytter samme Rede en eller flere Gange.

En Betingelse for, at en Rede benyttes mere end en Gang, er det altsaa, at Fuglene har faaet første Kuld paa Vingerne; heraf følger, at det ikke er Magelighed, men en vis Klogskab, der faar et Par til atter at benytte en Rede, der har vist sig saa godt gemt, at første Kuld lykkedes.

De her behandlede Lokalteters Resultat for Aaret 1939 kan kort og godt udtrykkes saaledes, at af 66 Reder, hvis første Kuld lykkedes, benyttedes

14 Reder til andet Kuld og heraf
2 „ „ tredie Kuld.

Af Hensyn til Plads og Tid anføres kun Dato og Antal Unger for de to Reder, hvori der blev udruget 3 Kuld Unger.

		Ringmærkningsdato	Antal Unger
Rede A:	1. Kuld.....	12/5	3
	2. „	20/6	2
	3. „	26/7	2
Rede B:	1. Kuld.....	18/5	2
	2. „	21/6	5
	3. „	7/8	3

Som det ses, har Par B holdt en lille Hvilepause mellem andet og tredie Kuld.

Gaar man under Mærkningen af Ungerne nogle Skridt fra Reden med disse, er det meget almindeligt at finde Hunnen liggende paa den tomme Rede, naar man kommer tilbage; det samme gælder forøvrigt ogsaa Droslerne.

Der er meget stor Forskel paa de forskellige Individuers Gemyt; nogle bliver uden en Lyd siddende som forstenede, medens andre skrigrer op, som om der var en Kat eller Ugle i Nærheden.

Langt det overvejende Flertal flyver af Reden, naar man kommer tilstrækkelig nær, men det er dog hændt nogle Gange, at Hunnen har været saa tillidsfuld, at den har tilladt, at man strøg den hen over Ryggen; veltilfreds laa den som en Skrukhøne. Een har tilladt, at man stak Fingrene ind under den for at undersøge, om der var Æg eller Unger, men det er ogsaa Højdepunktet af Tillid.

Et Par Solsorthunner fløj direkte i Hovedet paa Fredsforstyrren, ikke fordi det var den eneste fremkommelige Vej, nej det var Udtryk for Mod og Forsvarsvilje.

Alt for ofte tales der om den næsten mirakuløse Forvandling, Solsorten er undergaaet fra den sky Skovfugl til den tillidsfulde Havefugl; der er slet intet mærkeligt deri, naar man ser den Tilpasningsevne, de fleste levende Væsener er i Besiddelse af, og forøvrigt er Forvandlingen ikke sket ensartet for alle Landets Solsorte, ej heller er den standset. Der findes endnu Skovsolsorte, der er saa sky, at de forlader Rede og Æg, bare de har været jaget af Reden en Gang.

Forholdet mellem de københavnske Solsorte og de i fri Natur levende Solsorte kan passende sammenlignes med Forholdet mellem Dyrehavens Hjorte og de i Jylland frit levende Hjorte.

Solsorten blev i gamle Dage meget stærkt efterstræbt sammen med de andre Kramsfugle, navnlig ved Donefangst; de, der ikke har hørt deres Fædre fortælle herom, kan i Blichers „Diana“ læse, at endog Silkehaler fangedes i Mængde, de var dog „ringest i Smag“.

Øget Interesse for Faunaen blandt Befolkningen, her navnlig Bybefolkningen, og den dermed følgende Fred, har ændret

og vil fortsat ændre Karakter og Levevis hos en Række Fugle; det er nok som Eksempel at nævne Ringdue, Solsort og de københavnske Søers Svømmefugle.

P. S. Drosselrede anbragt paa Jorden efterlyses samt Drosselrede, der bevisligt har været benyttet til 2 Kuld.

Nogle Reservaters Fuglebestand 1940.

Af FINN SALOMONSEN.

(Meddelelse fra Naturfredningsraadets Reservatudvalg Nr. 9).

Berettigelsen af regelmæssige og nøjagtige Optællinger af bestemte Lokaliteters Fuglebestand viser sig bl. a. de Aar, hvor særlige, afvigende klimatiske Forhold maa formodes at paavirke Dyrelivet. Gennem flere Aar er nøjagtige Optællinger foretaget af Fuglebestanden paa Reservaterne Christiansø og Hirsholm, saaledes som beskrevet af F. SALOMONSEN (1940, p. 17). Der var herved skabt et godt Grundlag for en Undersøgelse af, hvorledes den ekstremt kolde Vinter 1939—40 influerede paa Fuglelivet. Som bekendt fulgtes denne besynderlige Isvinter af et meget koldt Foraar, og Spørgsmaalene, der melder sig, kan derfor formuleres saaledes: 1. Har den kolde Vinter decimeret Fuglebestanden? 2. Har det kolde Foraar forsinket Ankomsten til Ynglepladsen, forskudt Yngletiderne eller forhindret Æglægning? Paa Forhaand kunde intet vides med Sikkerhed, idet saadanne Undersøgelser ikke tidligere er foretaget. Det viste sig, at baade den kolde Vinter og det kolde Foraar havde indvirket paa Fuglelivet, men i langt mindre Grad, end man vilde have formodet.

Hirsholmene.

Da jeg selv var travlt beskæftiget paa Christiansø i Fuglenes Yngletid, paatog Mag. B. LØPPENTHIN sig venligst at undersøge Fuglebestanden paa Hirsholmene. Han opholdt sig paa Øerne 1.—4. Juni og gennemgik i denne Tid de fredede Holme grundigt, men dog uden at foretage en nøjagtig Lokalisering af de enkelte Par, saaledes som det skete 1939. Deget blev